SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 100
van **CARMEN RYHEUL**
datum: 11 januari 2024

---

aan **GWENDOLYN RUTTEN**
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Lokale besturen - Pylonentaks

Volgens een recent persbericht hebben intussen al ruim tachtig Vlaamse gemeenten een nieuwe lucratieve bron van inkomsten aangeboord, met name een lokale belasting op gsm- en elektriciteitspylonen die minstens 15 meter hoog zijn (De Standaard, 9 januari 2024).

Daarbij worden de meest uiteenlopende tarieven gehanteerd, gaande van bijvoorbeeld 1750 euro per pyloon in Genk tot 5000 euro per pyloon in Kinrooi, Maaseik en Oudsbergen. In Beringen worden bovendien ook winturbines belast naar rato van 3000 euro per turbinemast.

De burgemeester van Lanaken verdedigde de lokale belasting in het persbericht met de boodschap dat de belasting beschouwd moet worden als een compensatie voor de visuele overlast die dergelijke installaties veroorzaken, maar ook als een stimulans voor telecomoperatoren om zoveel mogelijk samen te werken en steeds voor de minst visueel verontreinigende oplossing te kiezen.

Nog volgens het persbericht zou de Vlaamse Regering aan de betrokken lokale besturen al gevraagd hebben om dergelijke belastingen uiterlijk tegen einde 2025 af te bouwen.

Het kan onmogelijk worden betwist dat dergelijke belastingen dodelijk zijn voor het investeringsklimaat in Vlaanderen, alsook een hypotheek kunnen leggen op verdere technologische ontwikkelingen en de transitie naar meer hernieuwbare energie. Het is bovendien zo dat de energieleveranciers en telecomoperatoren dergelijke belastingen gewoon doorrekenen aan de consument.

1. Kunnen de Vlaamse minister van Financiën, de Vlaamse minister van Omgeving en de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur per Vlaamse provincie een overzichtslijst bezorgen van alle gemeenten die dergelijke 'pylonentaks' heffen (graag met opsplitsing of het gaat om een belasting op telecommasten, elektriciteitsmasten of winturbine-installaties met telkens vermelding van de belastingbedragen die per pyloon wordt opgelegd)?
2. Wat is het standpunt van de ministers met betrekking tot die pylonentaks?
3. Is de informatie in het persbericht correct dat de Vlaamse Regering de lokale besturen die dergelijke pylonentaks heffen intussen verzocht heeft om die taks uiterlijk tegen einde 2025 af te bouwen? Zo ja, waarom hanteert de Vlaamse Regering een dergelijke lange afbouwtermijn en wordt er niet onmiddellijk komaf gemaakt met dergelijke belasting die het investeringsklimaat, de technologische ontwikkelingen en de vlotte

transitie naar hernieuwbare energie hypothekeert, en bovendien de gewone Vlaming alleen maar op kosten jaagt?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Gwendolyn Rutten (100), Zuhal Demir (233), Matthias Diependaele (122)

GWENDOLYN RUTTEN
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

GECOÖRDINEERD ANTWOORD
op vraag nr. 100 van 11 januari 2024
van **CARMEN RYHEUL**

---

1. De overzichtslijst van alle heffingen op verticale constructies per gemeente vindt u in bijlage.

   De eerste bijlage is een overzicht met cijfers uit de BBC-rapporten van de gemeenten. Het overzicht geeft weer welke gemeenten een belasting op masten en pylonen hebben. Het is niet mogelijk om uit dit overzicht afzonderlijk de belastingen op elektriciteitspylonen of telecommasten te filteren. Deze tabel toont per gemeente de totale jaarlijkse inkomsten uit heffingen op masten en pylonen.

   De tweede bijlage is een afzonderlijk overzicht, afkomstig van ELIA, van de heffingen op ELIA-masten. Hierin kan men lezen welke gemeenten een heffing hebben op ELIA-elektriciteitsmasten, en hoeveel deze heffing bedraagt. Dit is een voorlopig overzicht van 2024. Hieruit blijkt dat er in 2024 momenteel 113 gemeenten zijn met een heffing op ELIA-masten. Voor een interpretatie van deze cijfers in het licht van het Lokaal Energie- en Klimaatpact (LEKP) 2.0 kunnen we verder verwijzen naar het antwoord op SV 63 van de heer Brecht Warnez d.d. 23 november 2023.

   Tot slot is er ook op het LEKP-portaal (www.lokaalklimaatpact.be) informatie te vinden over heffingen op hernieuwbare energie-installaties. Uit de cijfers van het LEKP-portaal blijkt dat er vandaag 288 gemeenten zijn die geen nieuwe heffing innen op hernieuwbare energie-installaties sinds de ondertekening van het LEKP 1.0. Dit cijfer betekent niet dat er 288 gemeenten zijn zonder heffingen op installaties voor groene energie, aangezien sommige gemeenten hier al een heffing op hadden voor ze intekenden op het LEKP 1.0.

2. Heffingen op masten en pylonen behoren tot de fiscale autonomie van gemeenten. Gemeenten zijn dus volledig vrij om te kiezen om een heffing toe te passen. Weliswaar zijn er door de overheid een aantal initiatieven ondernomen om de heffingen op energie-installaties te doen afnemen, om zo de transitie weg van fossiele brandstoffen verder te realiseren. Met de Lokale Energie- en Klimaatpacten (LEKP 1.0 en LEKP 2.0) proberen we gemeenten aan te sporen om de heffingen op hernieuwbare energie-installaties en ELIA-masten af te bouwen.

   Gemeenten die intekenen op het LEKP 1.0 engageren zich namelijk om geen nieuwe heffing op hernieuwbare energie-installaties meer in te voeren, en de bestaande af te bouwen tegen ten laatste 2025.

   Gemeenten die intekenen op het LEKP 2.0 engageren zich dan weer om geen nieuwe heffing op Elia-masten en sleuven in te voeren.

   In ruil hiervoor krijgen gemeenten subsidies om de klimaatdoelstellingen uit de pacten te realiseren.

   Bijna alle steden en gemeenten (nl. 294 van de 300) hebben zich zo via het Lokaal Energie- en Klimaatpact 1.0 geëngageerd om geen nieuwe heffingen op hernieuwbare

energie-installaties in te voeren en de bestaande heffingen af te bouwen tegen ten laatste 2025.

Het LEKP zet zo maximaal in op de bevordering van de energietransitie. Heffingen op masten en pylonen zijn legitiem, maar dit betekent niet dat er geen vrijstellingen kunnen worden voorzien. Windmolens vrijstellen van heffingen maakt het financieel interessanter voor energiebedrijven om hernieuwbare energie-installaties te bouwen. Deze vrijstelling wordt ook door de RvS beschouwd als een objectief en redelijk criterium dat het landschapsverstorend karakter compenseert (RvS 14 januari 2014, nr. 226.034, RvS 16 juni 2015, nr. 231.593). Bijkomend wordt deze maatregel aanbevolen in de omzendbrief 2019/2 betreffende de gemeentefiscaliteit.

Daarnaast wordt ook ingezet op het doen verdwijnen van heffingen op elektriciteitsmasten. Zoals eerder in het antwoord op SV 63 van de heer Brecht Warnez werd toegelicht, worden heffingen op elektriciteitsmasten van ELIA rechtstreeks doorgerekend in de elektriciteitsfactuur van de consument. Deze belasting geldt niet op fossiele brandstoffen. Door de heffing af te bouwen, kunnen we de transitie naar hernieuwbare energie ondersteunen. Op deze manier worden sinds de start van de legislatuur de nodige inspanningen geleverd om de elektriciteitskosten structureel te verminderen, en de betaalbaarheid van energie voor alle doelgroepen te bewaken.

Verder werden ook inspanningen geleverd om de Vlaamse kosten die doorgerekend worden in de nettarieven of via de leverancierscomponent aanzienlijk te doen dalen, te schrappen of te zoeken naar alternatieve financiering buiten de energiefactuur. In de periode 2019 tot en met 2024 zal op deze manier voor ongeveer 1,1 miljard euro aan kosten uit de energiefactuur gehaald zijn.

Er werden tot nu toe geen stappen ondernomen om ook de heffingen op telecommasten af te bouwen of af te schaffen. Gemeenten kunnen, gelet op de fiscale autonomie, zelf bepalen of een afbouw van de heffingen op telecommasten aangewezen is.

3. Deze informatie klopt: in het kader van het Lokaal Energie- en Klimaatpact engageren de lokale besturen die intekenden zich om lokale heffingen op hernieuwbare energie-installaties af te bouwen tegen eind 2025. Met het LEKP 2.0 engageren lokale besturen zich bovendien om geen nieuwe heffingen te implementeren op ELIA masten- en sleuven.

   Aangezien dergelijke heffingen een belangrijke inkomstenbron zijn voor lokale besturen (sommige heffingen bedragen 5000 euro per pyloon per jaar), kan het plots wegvallen van deze heffing de gemeentelijke begroting uit balans brengen. Om hun begroting gezond te houden, willen we lokale besturen voldoende ruimte geven om deze heffing geleidelijk af te bouwen. Bovendien lopen veel bestaande belastingreglementen gedurende een meerjarige termijn, waardoor verschillende van de huidige reglementen tot 2025 lopen.

   Daarenboven dient de overheid te allen tijde de fiscale autonomie van gemeenten te respecteren. Het is niet mogelijk en ook niet wenselijk om een volledige afbouw zomaar op te leggen aan gemeenten, aangezien dit indruist tegen de fiscale autonomie. De bedoeling van het LEKP is om gemeenten te stimuleren de heffingen af te schaffen of af te bouwen door hier subsidies tegenover te stellen.

BIJLAGEN

1. Overzicht gemeenten met heffingen op masten en pylonen
2. Overzicht Elia masten en sleuven 2024